

Ekonomiavdelningen

Magnus Bengtsson

Datum 2019-10-31

Dnr 2019/0043

Till Kommunstyrelsen

Österåkers kommuns ekonomiska uppföljning per september 2019

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

1. Budgetuppföljning för Österåkers kommun per september månad 2019 godkänns.
2. Överlämnar Österåkers kommuns ekonomiska uppföljning per september 2019 till Kommunfullmäktige för kännedom enligt kommunens ekonomiska styrregler.
3. Bevilja bidragsutbetalning på 90 Tkr till Ungdomsjouren Bellis för att kunna bedriva löpande verksamhet.
4. Bidraget för punkt 3 finansieras inom Kommunstyrelsens budgetram för 2019.

Bakgrund

I enlighet med fastställda rutiner för ekonomiska uppföljningar ska Kommunstyrelsens förvaltning redovisa bokslutsprognos per 2019-12-31 för Österåkers kommun. Kommunens finansiella mål följs upp och avstämningar i förhållande till budget 2019 görs under året. Fokus ska läggas på en säkrare prognos och analys samt uppföljning av åtgärdsplaner för att fortsatt upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Omvärldsfaktorer och lokal utveckling

För att kunna planera och förutse utvecklingen för Österåker är det viktigt att titta på de omvärldsfaktorer som påverkar kommunens utveckling. Det kan handla om global utveckling, så som nya lagar och förordningar, utveckling av konjunktur, skatteunderlag, arbetsmarknad och penningpolitik. Men även lokala och regionala omständigheter har stor inverkan på en kommuns utveckling. I ett lokalt och regionalt perspektiv kan det handla om faktorer som skatteintäkter, statsbidrag, bostadsbyggande och demografiska förändringar.

I Sverige finns det nu flera tecken på att den svenska konjunkturen efter fem år med hög tillväxt håller på att mattas av. Sedan december 2017 har SKL prognosticerat att högkonjunkturen skulle kulminera under 2018 och att det därefter skulle bli vikande sysselsättningstal under 2019 och 2020. Den senaste

prognosen från SKL (okt 2019) beräknar att BNP-tillväxten minskar från 2,4 procent för 2018 till 1,2 procent för 2019 och 1,1 procent för 2020. Globalt väntas en kraftig inbromsning av BNP- och handelstillväxten, vilket påverkar exportmarknaden i Sverige negativ. Det svenska resursutnyttjandet minskar och arbetsmarknaden försvagas och en mild lågkonjunktur är att vänta 2020 vilket innebär en svagare tillväxt för det kommunala skatteunderlaget.

Enligt SKLs ekonomirapport från oktober 2019 arbetar flertalet kommuner med effektiviseringar och besparingar inför budgetår 2020. I enkätundersökningar besvarade av ekonomichefer i kommuner uppger ett 90-tal att de beräknar att redovisa ett underskott för 2019 och cirka 80 procent av de tillfrågade menar att ekonomin kommer vara en ännu större utmaning under 2020. Ett 20-tal kommuner och regioner flaggar för höjd skatt för att klara budgetår 2020. Det är den annalkande lågkonjunkturen tillsammans med ett ökat demografiskt tryck som anges som orsak, där barn, unga och äldre ökar i snabbare takt än de som är i arbetsför ålder.

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av de kommunala tjänsterna, men även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet. Den sista december 2018 uppgick befolkningen till 44 831 personer i kommunen. Under första halvåret 2019 växer Österåker i ungefär i samma takt som länet och något starkare än riket. Ökningen under första halvåret motsvarar drygt 350 personer eller 0,8 procent. De senaste uppgifterna från SCB ger en indikation på att antalet invånare i Österåker kommer att utvecklas i en långsammare takt än kommunens befolkningsprognos för 2019. Det är även av betydelse hur fördelningen och utvecklingen ser ut mellan olika åldersgrupper. I Österåker prognosticeras till exempel en ökning på cirka 550 personer som är 80 år och äldre fram till sista december 2022, vilket är en ökning med cirka 30 procent, samtidigt ökar de i arbetsför ålder med cirka 10 procent.

För att kunna möta större verksamhetsvolymmer med bibehållen kvalitet, samtidigt som resurserna ökar i långsammare takt, måste kommuner arbeta med effektiviseringar som ger snabb effekt. Samtidigt behöver kommunerna jobba långsiktigt med förebyggande arbete. Österåkers kommun kommer behöva arbeta med effektivisering och digitalisering av system och arbetssätt, både inom administrativ verksamhet och inom kärnverksamheten för att klara det framtida välfärdsuppdraget.

SKL menar i ekonomirapporten att sättet som staten minskar sina resurser på medför ett ökat ansvar för kommunerna. I rapporten beskrivs exempelvis att de riktade statsbidragen på flera sätt försvårar effektiviseringar. SKL menar att både

staten såväl som regioner och kommuner måste vidta åtgärder för att möjliggöra fortsatt utveckling och leverans av god välfärd.

Exempelvis menar SKL att staten bör minska detaljstyrningen och de riktade statsbidragen, respektera finansieringsprincipen, stödja kommunen genom långsiktiga planeringsvillkor och finansiering, samt ta ansvar för kompetensförsörjningen och infrastruktur för att möjliggöra digitalisering. Kommuner och regioner behöver i sin tur effektivisera verksamheten, förändra arbetssättet med hjälp av till exempel digitalisering och förebyggande hälsoarbete, samt öka sysselsättningen för anställda och förlänga arbetslivet

Upphandling

Det finns ett stort intresse från leverantörer att bli avtalsleverantör åt kommunen. Upphandlingsenheten arbetar med att uppdatera och förbättra de stöddokument som finns för direktupphandling och samtliga chefer uppmanas att inventera sina utgiftsposter utifrån befintliga avtal och när det är aktuellt beställa de upphandlingar som behöver göras. Syftet är att underlätta för verksamheterna att göra rätt. Det pågår även ett arbete med att ta fram en riktlinje för direktupphandling och en uppdatering av befintligt policydokument.

Upphandlingsenheten kommer att erbjuda verksamheterna i kommunorganisationen en kort utbildning inom LOU med fokus på regelverket kring direktupphandling. Syftet är att introducera och marknadsföra de nämnda stöddokumenterna på ett pedagogiskt sätt samt fånga upp eventuella frågeställningar.

Riktade statsbidrag prognos 2019

Det finns två typer av statsbidrag: generella och sökbara. Nedan redovisas en prognos över de sökbara statsbidragen för 2019. En del statsbidrag söks och redovisas av huvudman/utförare och en del söks och redovisas av respektive nämnd och Kommunstyrelsen. Det finns en osäkerhet kring uppskattningen av statsbidragens storlek, då en del av statsbidragen efter utbetalning kan komma att krävas tillbaka om kriterierna för statsbidraget inte uppfyllts under året. Prognos för kommunen 2019 är cirka 63,2 Mkr och fördelade enligt nedan (Mkr):

Kommunstyrelsen: 3,7
Kommunfullmäktige: 0,9
För- och grundskolenämnden: 4,8
Gymnasie- och vuxennämnden: 3,3
Kultur- och fritidsnämnden: 1,8

Socialnämnden: 1,3
Vård- och omsorgsnämnden: 3,1
Produktionsutskottet: 44,3

Sammanfattning av ekonomiskt läge

Utfall för perioden januari – september

Kommunen redovisar ett positivt resultat för perioden om cirka 10,5 Mkr (exklusive marknadsvärdering av placeringar). Jämfört med budget innebär det en positiv avvikelse om cirka 11,3 Mkr. Det är i första hand vissa centrala poster (skatteintäkter och lokaler) som står för den positiva avvikelsen.

Nämndernas utfall (exklusive Produktionsutskottet) per september månad redovisar en positiv avvikelse om cirka 5,7 Mkr jämfört med periodbudgeten för januari till och med september. Drygt hälften av nämnderna redovisar positiv avvikelse i förhållande till periodbudgeten där För- och grundskolenämnden, samt Socialnämnden har de största positiva avvikelserna. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Teknisk nämnd visar på underskott jämfört med periodbudgeten. Detta förklaras i första hand med volymökningar samt ökade kapitalkostnader.

Produktionsutskottets utfall visar en negativ avvikelse om cirka 15,6 Mkr. Detta är cirka 8 Mkr lägre än vad som har budgeterats för perioden. Åtgärdsförslag som ska bromsa den negativa ekonomiska resultatutvecklingen kommer att presenteras av produktionsdirektören och ska genomföras omgående.

Skatteintäkter inklusive utjämningsystem, stadsbidrag samt fastighetsavgifter visar positiv avvikelse per september om cirka 5 Mkr som förklaras med att slutavräkning av skatteintäkter för tidigare och innevarande år beräknas lägre än budget. Verksamhetens nettokostnader per september har ökat med cirka 3 procent jämfört med september 2018.

Bokslutsprognos per december

Budgeterat resultat 2019 är 10 Mkr. Prognosticerat resultat per september månad är i enlighet med budget. Summan av nämndernas bokslutsprognoser är i stort sett oförändrad mellan augusti och september.

Nämndernas bokslutsprognos

Nämndernas bokslutsprognos exklusive Produktionsutskottet är en negativ avvikelse om -4,7 Mkr i förhållande till budget. Äldreomsorgen inom Vård- och omsorgsnämnden har prognosticerat ett underskott om 4,5 Mkr i förhållande till budget. Anledningen till underskottet är att antalet äldre i särskilt boende är fler än vad som är budgeterat för 2019. Nämnden har vidtagit åtgärder för att minska underskottet. Gymnasieverksamheten inom Gymnasie- och vuxenutbildning har prognosticerat ett underskott om 3 Mkr och den främsta anledningen till det är en ökning med cirka 100 elever i gymnasiet i förhållande till budgeterad volym.

Teknisk nämnd prognosticerar ett underskott om 4,3 Mkr framförallt på grund av den nya upphandlingen av samhällsbetalda resor som medför ökade kostnader under hösten. Miljö- och hälsönämnden prognosticerar ett överskott om 0,8 Mkr, främst på grund av medel som inte har blivit nyttjade för digitalisering och föräldraledighet. Prognosen för Socialnämnden är ett överskott om 5,5 Mkr. Överskottet beror dels på lägre kostnader då efterfrågan på köpta tjänster har minskat, dels på att färre hushåll än prognosticerat har ansökt om ekonomiskt bistånd. Den minskade efterfrågan beror på det förebyggande arbetet som har gjorts inom öppenvården och genom förvaltningens arbete med att få ut människor i egen försörjning.

2019

Budgetavvikelse	Mar	Jun	Aug	Sep
KF	0	0	-0,3	-0,3
KS	0	0	0,6	0,6
KFN	0,5	0,5	0,5	0,5
FGN	0	0	0	0
GVN	0	-3	-3	-3
VON	-2,5	-4,5	-4,5	-4,5
BN	0	0	0	0
TN	0	0	-3,9	-4,3
MHN	0	0	0,8	0,8
SN	0	1	4,9	5,5
Summa nämnder	-2	-6	-4,9	-4,7
Centrala poster	14,5	19,5	18,4	24,2
Summa. Inkl. centrala poster	12,5	13,5	13,5	19,5
KS-Produktionsutskott	-12,5	-13,5	-13,5	-19,5
Summa kommunen	0	0	0	0

Centrala poster

Centrala poster prognostiserar en positiv avvikelse om 24,5 Mkr jämfört med budget.

Prognosen för skatteintäkterna visar ett överskott om 10,1 Mkr jämfört med budgeten på grund av att slutavräkningen för 2019 beräknas lägre än tidigare prognoser, samt att en korrigering av 2018 års skatteutfall bidrar med cirka 2 Mkr. Utjämningsystem inklusive statsbidrag visar inte någon större avvikelse jämfört med budget.

Regleringsposten för kommunens pensionskostnader prognostiserats med en negativ avvikelse om 7,0 Mkr beroende på ökade kostnader för förmånsbestämda pensioner (anställda som har en pensionsgrundande inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp) enligt KPA:s beräkningsunderlag.

Den positiva prognosavvikelsen förklaras även med ökade intäkter från markförsäljning med 2,9 Mkr samt att övriga centrala poster som till exempel lokaler visar ett överskott i förhållande till budget om 6,6 Mkr.

I enlighet med redovisningslagen som trädde ikraft 2019, bokfördes per 31 augusti förändringen av marknadsvärdet motsvarande 42 Mkr i resultatet, exklusive realiserade vinster 2019 om 4 Mkr.

Produktionsutskottets bokslutsprognos

Produktionsutskottet (PU) prognosticerar ett negativt resultat i bokslutsprognosen om -17 Mkr vilket innebär en avvikelse i förhållande till budget om 19,5 Mkr. Det budgeterade resultatet 2019 för utskottet är ett överskott om 2,5 Mkr för att de senaste årens underskott på sikt ska balanseras. Att balansera ackumulerade underskott är viktigt ur ett neutralitetsperspektiv.

Produktionsutskottet har under lång tid haft en ansträngd ekonomi och har under de senaste tio åren redovisat underskott i boksluten. Underskottet i förhållande till budget 2019 antas i samband med föreliggande rapport bli större än tidigare rapporter. Den negativa avvikelsen i prognosen kan främst härledas till verksamhetsområdena grundskola, vård och omsorg, samt Komvux. I dessa verksamheter måste åtgärder snarast vidtas för att förbättra utfallet 2019 och säkerställa en ekonomi i balans för år 2020. Arbetet med att ytterligare kvalitetssäkra bokslutsprognosen per enhet fortskrider. Signaler har dock funnits om ytterligare försämring av bokslutet sedan i våras, men har inte rapporterats

förrän nu när volymerna bekräftar underskott i förhållande till budget om -19,5 Mkr.

Den nytillträdda förvaltningschefen tillämpar Produktionsutskottets styrregler enligt tillämpningsanvisningen som Kommunfullmäktige har fastställt. Inom ramen för den fördjupas analysen och åtgärder vidtas för att förvaltningen ska komma tillrätta med verksamhet och ekonomi.

Produktionsförvaltningen ska agera och återrapportera enligt de beslut som har fattats under och inför året av KS och KF. Gäller till exempel tillämpningsanvisningar för styrregler (KF 2019-05-13) och de fyra uppdragen avseende produktionsförvaltningens verksamheter (KS 2019-03-18 §4:12).

Investeringar

Budget för investeringsutgifter 2019 uppgår till 135,8 Mkr. Detta fördelas mellan Teknisk nämnd (125,8 Mkr), Produktionsutskottet (6 Mkr) samt IT inom Kommunstyrelsen (4 Mkr). Budget för investeringsinkomster 2019 uppgår till 25,8 Mkr. Investeringar redovisas på projektnivå enligt kommunens ekonomiska styrregler (se bilaga 4).

Stora avvikelser kommer att rapporteras till Kommunstyrelsen för eventuell ombudgetering mellan olika projekt.

Revidering av budget avseende projektet ”Skate-, cykel- och ungdomspark” 0,5 Mkr har gjorts mot reparation av konstgräsplan på Röllingby samt att överföring om 2 Mkr i investeringsmedel har gjorts mellan Teknisk nämnd och Kommunstyrelsens Produktionsutskott för att hantera iordningställande, reparationer och anskaffning på skolgården vid Österskärsskolan i samband med att paviljongerna togs bort under sommaren 2019.

Bokslutsprognosen för investeringarna (netto) pekar på en positiv avvikelse om 10,5 Mkr i förhållande till budgeten. Prognosen för utgifter visar en positiv avvikelse om 0,5 Mkr medan prognosen för inkomsterna visar en positiv avvikelse om 10 Mkr.

Löpande under året kan det ske förändringar inom projekten av flera anledningar som till exempel tidigareläggning eller försening av projektstart. Som framgår av nedanstående sammanställning finns det avvikelser mellan olika projekt. Sammanställningen visar de projekt som har störst avvikelse.

Järnvägsbro Rallarvägen- planskild korsning

Budget för utgifter 26 Mkr och prognos 50 Mkr. Budget för inkomster 13 Mkr och prognos 22,8 Mkr. Nettobudgeten för projektet var i början av året 13 Mkr, tidigt på året gjordes en höjning av både utgifter och inkomster efter en justering av betalplanen till projektet. Nu görs en ny omfördelning från 2019 till 2020 av den statliga medfinansieringen. Det betyder att inkomsterna för 2019 sänks, vilket medför en avvikelse från nettobudgeten på 14,2 Mkr. Utgifter väntas öka med 2 Mkr på grund av att arbete med Eons fjärrvärme blivit mer omfattande än vad som tidigare uppskattats. Nettobudgeten för 2019 prognostiseras till 27,2 Mkr.

Åkersberga station

Budget för utgifter 3 Mkr och prognos 0,2 Mkr. Budget för inkomster 1,3 Mkr och prognos 0 Mkr. Nettobudgeten för 2019 var 1,5 Mkr och har justerats till 0,2 Mkr. På grund av försening av färdigställande av SL/Trafikförvaltningens projekt kommer utgifterna att skjutas på till 2020.

Järnvägsparken

Budget för utgifter 9,5 Mkr och prognos 0,95 Mkr. Budget för inkomster 4,5 Mkr och prognos 0 Mkr. Nettobudget för året är 7 Mkr, men utfallet prognostiseras till 0,95 Mkr på grund av försening av färdigställande av SL/Trafikförvaltningens projekt Åkersberga station. Utgifterna kommer att skjutas på till 2020 och 2021. I enlighet med beslut att sänka budget för projektet 2019 med 2 Mkr i månadsuppföljning per juni ger det en positiv nettoavvikelse om 4,05 Mkr.

Margretelundsvägen-Söralidsvägen - dubbla körfält väg 276

Budget för utgifter 8,1 Mkr och prognos 0,1 Mkr. Budget för inkomster 0 Mkr och prognos 0 Mkr. Trafikverket har beslutat att ta fram vägplan för projektet. Nytt avtal behöver omförhandlas mellan kommunen och Trafikverket. Trafikverket håller på att ta fram en kalkyl som underlag för detta. Ny prognos för 2019 är 0,1 Mkr.

Finansiella tillgångar

Placering av medel om 130 Mkr har gjorts enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel. Detta klassificeras som omsättningstillgångar och är kontinuerligt föremål för köp och försäljning. Cirka 50 procent av medlen är placerade inom nominella räntepapper, cirka 4 procent realränteobligationer och 46 procent inom aktierelaterade instrument. Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde om cirka 184 Mkr (cirka 18 Mkr högre än ingående balans för 2019).

För bevakning och rapportering av pensionsportföljen samarbetar kommunen med Söderberg och Partners Placeringsrådgivning AB.

Överlikviditet om 300 Mkr har under 2014 placerats med hänsyn till KFs policy för överlikviditet. Ytterligare 100 Tkr har placerats under 2017. Cirka 69 procent av medlen är placerade inom nominella räntepapper och cirka 31 procent inom strukturerade instrument med kapitalgaranti.

Marknadsvärdet på tillgångarna per 2019-09-30 är 443 Mkr. Det vill säga cirka 32 Mkr högre än vid bokslutet 2018 (ingående balans 2019). Likviditeten är för närvarande god i kommunen, men det bedöms inte finnas möjlighet att göra ytterligare placeringar.

Från och med januari 2019 gäller den nya bokförings- och redovisningslagen som innebär nya regler för värdering av finansiella instrument. Finansiella medel som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Orealiserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar. Vid beräkningen av årets resultat eller balanskravsjusteringar ska inte heller återföring av realiserade vinster i värdepapper beaktas.

Budgeterad realiserad vinst är 5 Mkr och prognosen motsvarar budget där försiktighetsprincipen tillämpas.

Två rapporter från Söderberg & Partners bifogas som bilaga 5 och 6.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Magnus Bengtsson
Ekonomidirektör

Bilagor:

- 1- Sammanställning av driftbudget och bokslutsprognos för 2019
- 2- Sammanställning av investeringsbudget och bokslutsprognos för 2019
- 3- Sammanställning av driftbudget inkl. utfall för perioden jan-sep 2019
- 4- Sammanställning av investeringsbudget och bokslutsprognos inom Kommunstyrelsen och Teknisk nämnd på projektnivå.
- 5- Månadsrapport för pensionsportföljen per sep 2019
- 6- Månadsrapport för överlikviditet per sep 2019

SAMMANSTÄLLNING AV DRIFTBUDGET OCH BOKSLUTSPROGNOS FÖR 2019
EKONOMISKA UPPFÖLJNING T.O.M. SEPTEMBER MÅNAD

RESULTATBUDGET (TKR)	BUDGET 2019	Prognos 2019	AVVIKELSE MOT BUD.
KOMMUNFULLMÄKTIGE	650	650	0
KOMMUNSTYRELSEN	92 400	92 400	0
FÖRSKEL- OCH SKOLENÄMND	79 300	79 300	0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	5 200	5 201	1
GYMNAISE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMND	20 100	18 107	-1 994
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	76 000	73 000	-3 000
BYGGNADSNÄMND	13 700	12 200	-1 500
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	5 400	5 400	0
TEKNISKNÄMND	5 800	5 800	0
SOCIALNÄMND	61 300	61 300	0
SUMMA INTÄKTER	359 850	353 357	-6 493
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-13 800	-14 101	-301
KOMMUNSTYRELSEN	-176 700	-176 100	600
FÖRSKEL- OCH SKOLENÄMND	-1 025 000	-1 025 000	0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-92 600	-92 101	499
GYMNAISE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMND	-230 200	-231 206	-1 006
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-695 600	-697 100	-1 500
BYGGNADSNÄMND	-21 500	-20 000	1 500
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-13 800	-13 000	800
TEKNISKNÄMND	-114 600	-118 883	-4 283
SOCIALNÄMND	-148 300	-142 800	5 500
SUMMA KOSTNADER	-2 532 100	-2 530 291	1 809
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-13 150	-13 451	-301
KOMMUNSTYRELSEN	-84 300	-83 700	600
FÖRSKEL- OCH SKOLENÄMND	-945 700	-945 700	0
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-87 400	-86 900	500
GYMNAISE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMND	-210 100	-213 100	-3 000
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-619 600	-624 100	-4 500
BYGGNADSNÄMND	-7 800	-7 800	0
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-8 400	-7 600	800
TEKNISKNÄMND	-108 800	-113 083	-4 283
SOCIALNÄMND	-87 000	-81 500	5 500
SUMMA NETTO	-2 172 250	-2 176 934	-4 684
SUMMA NÄMNDER	-2 172 250	-2 176 934	-4 684
Intern kapitalkostnad	9 400	11 000	1 600
Statsbidrag maxtaxa	13 900	13 800	-100
Pensioner, regleringspost	-50 000	-57 000	-7 000
Lokaler	-2 150	4 450	6 600
Oförutsedd verksamhet	-12 000	-1 425	10 575
Sverigeförhandling	-10 000	-10 000	0
Markförsäljning	10 000	12 900	2 900
			0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-2 213 100	-2 203 209	9 891
Skatteintäkter	1 962 800	1 972 908	10 108
Utjämningsystem mm	143 350	143 450	100
Fastighetsavgift	98 850	98 250	-600
Finansiella intäkter	17 000	17 000	0
Finansiella intäkter MV	0	42 500	42 500
Finansiella kostnader, pension	-1 000	-1 000	0
Finansiella kostnader	-400	-400	0
Justering MV	0	-42 500	-42 500
ÅRETS RESULTAT	7 500	27 000	19 500
PRODUKTIONSUTSKOTT	2 500	-17 000	-19 500
ÅRETS RESULTAT INKL. PS	10 000	10 000	0

**SAMMANSTÄLLNING AV INVESTERINGSBUDGET OCH BOKSLUTSPROGNOS FÖR 2019
MÅNADSUPPFÖLJNING PER SEPTEMBER MÅNAD**

Text	Budget 2019	Prognos 2019	Budget- avvikelse	Utfall 2018
KS (IT)	-4 000	-4 000	0	-1 909
KS (Produktionsutskott)	-6 000	-6 000	0	-4 789
Teknisk nämnd	-125 800	-126 335	-535	-117 105
Summa utgifter	-135 800	-136 335	-535	-123 803
Inkomster				
Teknisk nämnd	25 800	35 809	10 009	17 417
Summa inkomster	25 800	35 809	10 009	17 417
Summa netto	-110 000	-100 526	9 474	-106 386

MÅNADSUPPFÖLJNING SEPTEMBER 2019

Driftsredovisning per slag, inkl interna poster (tkr)	HELÅR			PERIOD: JAN - SEPTEMBER 2019			
	Budget 2019	Prognos 2019	Budget- avvikelse	Utfall 2018	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse
Nämndernas intäkter							
Avgifter	109 950	115 756	5 806	112 476	89 855	84 970	-4 885
Övriga intäkter	249 900	236 702	-13 198	266 855	179 747	178 576	-1 171
Summa intäkter	359 850	352 457	-7 393	379 331	269 602	263 546	-6 056
- Varav interna intäkter							
Nämndernas kostnader							
Personalkostnader	-247 159	-247 188	-29	-237 959	-188 489	-190 613	-2 125
Lokalkostnader	-74 010	-88 671	-14 661	-67 639	-55 646	-65 767	-10 121
Kapitalkostnader	-42 243	-44 383	-2 140	-44 334	-31 756	-33 077	-1 321
Köp av verksamhet	-1 961 355	-1 951 497	9 858	-1 929 928	-1 471 714	-1 456 127	15 587
Övriga kostnader	-207 333	-197 652	9 681	-204 068	-149 948	-140 137	9 811
Summa kostnader	-2 532 100	-2 529 391	2 709	-2 483 928	-1 897 553	-1 885 721	11 832
- Varav interna kostnader							
Nämndernas nettokostnader exkl. PS	-2 172 250	-2 176 934	-4 684	-2 104 597	-1 627 951	-1 622 175	5 776
Intern kapitalkostnad	9 400	11 000	1 600	12 946	7 050	8 351	1 301
Statsbidrag maxtaxa	13 900	13 800	-100	14 985	10 425	10 431	6
Pensioner, regleringspost	-50 000	-57 000	-7 000	-56 139	-37 500	-38 176	-676
Lokaler	-2 150	4 450	6 600	-4 546	-1 613	4 466	6 079
Oförutsedd verksamhet	-12 000	-1 425	10 575	-200	-9 000	-750	8 250
Sverigeförhandling	-10 000	-10 000	0	-10 000	-7 500	-7 500	0
Markförsäljning	10 000	12 900	2 900	0	7 500	0	-7 500
Nettokostnader inkl centrala poster	-2 213 100	-2 203 209	9 891	-2 147 346	-1 658 589	-1 645 353	13 236
Skatteintäkter	1 962 800	1 972 908	10 108	1 911 245	1 472 000	1 478 563	6 563
Utjämningsystem mm	143 350	143 450	100	135 081	107 513	106 338	-1 175
Fastighetsavgift	98 850	98 250	-600	93 045	74 138	73 708	-430
Finansiella intäkter	17 000	17 000	0	51 547	12 750	12 400	-350
Finansiella intäkter MV	0	42 500	42 500	0	0	42 500	42 500
Finansiella kostnader, pension	-1 000	-1 000	0	-14 471	-750	750	1 500
Finansiella kostnader	-400	-400	0	-1 804	-300	-545	-245
Justering MV	0	-42 500	-42 500	0	0	-42 250	-42 250
Periodens resultat exkl. PS	7 500	27 000	19 500	27 297	6 761	26 111	19 350
Produktionsutskott	2 500	-17 000	-19 500	-23 356	-7 591	-15 613	-8 022
Kommunens resultat	10 000	10 000	0	3 941	-830	10 498	11 328

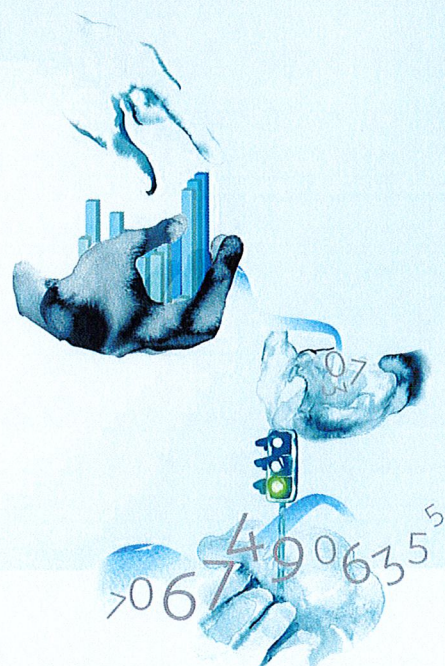
Projektkod (nollor saknas)	Utgifter			Inkomster			Netto- avvikelse
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	
Projekt - 2019 (tkr)							
Attraktiv offentlig plats & skärgård	-29 400	-18 600	11 850	10 000	5 200	-4 800	7 050
Bryggor	-300	-300	0	0	0	0	0
Röllingbyparken, Hantverksvägen - bollplan/aktivitetspark	-7 500	-8 500	-1 000	5 000	5 000	0	-1 000
Skänstaparken, aktivitetspark och lekplats	-3 000	-2 000	1 000	0	0	0	1 000
Slussen	-400	-400	0	0	0	0	0
Strandängarna Svinninge	-2 000	-700	1 300	500	200	-300	1 000
Trygghetsåtgärder - Effektbelysning	-2 500	-2 500	0	0	0	0	0
Järnvägsparken	-9 500	-950	8 550	4 500	0	-4 500	4 050
Åkers kanal Stadspark	-3 000	-1 000	2 000	0	0	0	2 000
Allé- och gatuplanteringar	-1 200	-1 200	0	0	0	0	0
Stadsutveckling /Trafikplan	-41 440	-54 600	-13 160	14 300	25 300	11 000	-2 160
CPL väg 276-Sockenvägen, pilsugetornten+kringinvesteringar	-3 000	-3 000	0	0	2 500	2 500	2 500
Infartsparkering, kollektivtrafikåtgärder	-1 300	-1 300	0	0	0	0	0
Järnvägsbro Rallarvägen - planskild korsning	-26 000	-50 000	-24 000	13 000	22 800	9 800	-14 200
Margretelundsvägen-Söralidsvägen, dubbla körfält väg 276 et. 4	-8 140	-100	8 040	0	0	0	8 040
Åkersberga station	-3 000	-200	2 800	1 300	0	-1 300	1 500
Reinvestering, gator och vägar	-16 260	-13 960	2 300	0	305	305	2 605
Belysning - gator och vägar	-5 210	-5 210	0	0	305	305	305
Styrssystem belysning	-150	-150	0	0	0	0	0
Säbybron	-5 000	-5 000	0	0	0	0	0
Underhåll - broar och tunnlar	-3 700	-2 000	1 700	0	0	0	1 700
Malmstigen - upprustning gångbana och körbana	-2 200	-1 600	600	0	0	0	600
Trafikåtgärder	-9 100	-8 350	750	500	750	250	1 000
Övergångsställen, förstärkt belysning	-50	-50	0	0	0	0	0
Akers friskola, avlämningsplats GC	-500	-400	100	0	0	0	100
Runöbacken	-3 000	-2 500	500	0	250	250	750
Söralidsvägen etp 2 och etp 3	-750	-750	0	0	0	0	0
Vitfårvägen DP Tråsåttra 1:94, fd Bergsåttraskolan	-300	-150	150	0	0	0	150
Österskärs station och passage	-2 000	-2 000	0	200	200	0	0
Trafiksäkerhetsåtgärder	-1 500	-1 500	0	300	300	0	0
Tillgänglighetsåtgärder	-1 000	-1 000	0	0	0	0	0
Beläggningsåtgärder	-8 350	-8 350	0	0	0	0	0
Beläggningsåtgärder	-8 350	-8 350	0	0	0	0	0
Gång och cykelvägar (säkra skolvägar, arbetspendling, rekreation)	-10 750	-13 450	-2 700	1 000	3 700	2 700	0
GC-väg Runö Gårds Södra, väg 276 (Kanalrondellen-Svinningrondellen)	-1 000	-2 200	-1 200	0	1 100	1 100	-100
Brännbacken GC-väg	-500	-500	0	0	0	0	0
Margretelundsvägen etp 2 (Gröndalsv-Gårdslötsv)	-1 500	-2 500	-1 000	0	0	0	-1 000
Margretelundsvägen etp 3 (Gårdslötsv-Flaxenviksv)	-200	-200	0	0	0	0	0
Prioriterade huvudstråk, gång och cykel	-500	-400	100	0	0	0	100
Svinningevägen GC (Valsåttav-TRVs GC)	-300	-100	200	0	0	0	200
Söralidsvägen, Favoriten, GC-väg	-750	-850	-100	0	0	0	-100
Österskärsvägen (Mikaelsv-Kvarnåsv)	-3 000	-4 400	-1 400	0	1 600	1 600	200
Cykelåtgärder - GC-nätet	-3 000	-2 300	700	1 000	1 000	0	700
Omvandlingsområden	0	0	0	0	0	0	0
Täljö vägskal	0	0	0	0	0	0	0
Svinninge lokalg (Nantes)	0	0	0	0	0	0	0
GC väg Svinninge (Nantes)	0	0	0	0	0	0	0
Kultur & Fritid	-6 800	-6 675	125	0	0	0	125
Badplatser - Reinvestering	-100	-100	0	0	0	0	0
Ekbacken	-800	-800	0	0	0	0	0
Fornminnesområden, restaurering och informationsarbete	-600	-600	0	0	0	0	0
Ridstigar med belysning	-500	-150	350	0	0	0	350
Konst i offentlig miljö	-600	-600	0	0	0	0	0
Domarudden brygga	-300	-325	-25	0	0	0	-25
Domarudden friluftsgård, avlopp	-500	-500	0	0	0	0	0
Nyinvesteringar i idrottsanläggningar	-1 000	-1 680	-680	0	0	0	-680
Skate-, cykel- och ungdomspark	-500	0	500	0	0	0	500
Slussvaktarbostaden	-1 500	-1 700	-200	0	0	0	-200
Biskopstuna	-200	-110	90	0	0	0	90
Tingshuset Norrö	-200	-110	90	0	0	0	90
Miljöåtgärder	-1 000	-650	350	0	554	554	904
Smedbyån	-1 000	-650	350	0	554	554	904
Fiskvandringväg	0	0	0	0	0	0	0
Digitala kartor	-2 700	-1 700	1 000	0	0	0	1 000
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0
Totalt inom Teknisk nämnd	-125 800	-126 335	515	25 800	35 809	10 009	10 524
IT (Kommunstyrelsen)	-4 000	-4 000	0	0	0	0	0
Totalt	-129 800	-130 335	515	25 800	35 809	10 009	10 524

RISKKONTROLLRAPPORT

ÖSTERÅKER KOMMUN

september 2019

RIKS RÄTT HOTAR TRUMP OCH SUPER MARIO SÄNKER RÄNTAN

Tillg. 184 Mkr +0,9%

Max aktier 55,0% +1,0%

- Under september har politisk osäkerhet återigen varit på tapeten. USA:s president Donald Trump hotas av riks rätt efter uppgifter om påtryckningar mot Ukrainas president för att utreda demokratiska presidentkandidaten Joe Bidens sons förehanden i landet. Storbritanniens premiärminister Boris Johnson möter motgångar efter beslut från högsta domstolen som ogiltigförklarar Johnsons tidigare nedstängning av parlamentet. Även handelsoron tilltog i slutet av månaden efter uppgifter om att diskussioner pågår inom Vita huset för att eventuellt avlista kinesiska bolag från de amerikanska börserna. Inom penningpolitiken stod centralbankschefen Mario Draghi i rampljuset när ECB enligt förväntan sänkte inlåningsräntan med 0,10 procentenheter samtidigt som ytterligare stimulanser meddelades där blandad annat tillgångsköp om 20 miljarder EUR per månad återupptas på obestämd tid. Under månaden steg Stockholmsbörsen (SIX PRX) med 2,9%, vilket innebär en uppgång om 23,0% sedan årsskiftet. Den europeiska aktiemarknaden (MSCI Europe) steg med 3,5% i lokal valuta, vilket motsvarar 2,9% upp i svenska kronor för månaden. Även den globala aktiemarknaden (MSCI World) gick upp under månaden med 2,2% i lokal valuta och 2,3% i svenska kronor. Tillväxtmarknader utvecklades med 1,9% i lokal valuta under september, vilket motsvarar 2,1% upp i svenska kronor. Volatiliteten på den svenska aktiemarknaden (OMX 1Y) minskade under månaden, från 15,5% till 15,2%. På den amerikanska börsen (SPX 1Y) sjönk volatiliteten från 17,3% till 17,0% och den europeiska börsens (SX5E 1Y) volatilitet minskade även den från 15,3% till 14,9%. Sett till valutamarknaden handlades en dollar vid månadsskiftet för 9,83 kronor, en euro för 10,72 kronor och ett brittiskt pund för 12,09 kronor. På räntemarknaden steg yielden med 21 punkter till -1,97% för den reala svenska statsobligationen 3104 (förfall 2028) och yielden på den kortare obligationen 3102 (förfall 2020) ökade med 50 punkter till -1,77%. Yielden för den nominella svenska statsobligationen 1053 (förfall 2039) steg under månaden med 9 punkter till 0,17% och yielden för den kortare obligationen 1047 (förfall 2020) ökade med 7 punkter till -0,58%. Vid månadsskiftet var den 10-åriga svenska break-even inflationen 1,61%.

Konsolidering

2019-09-30

Portfölj i relation till bokförd skuld

Marknadsvärderade tillgångar	184,3
Bokförd skuld (2018-12-31)	941,0
Bokförd konsolidering	19,6%

- Under månaden har inga transaktioner skett.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Grundläggande förutsättningar.....	1
2	Österåkers riskmål.....	1
2.1	Specificerat riskmål	1
3	Tillgångar.....	1
3.1	Utveckling jämfört med index	2
3.2	Avstämning mot tillgångslimiterna	3
3.3	Avstämning mot kreditlimiterna.....	3
3.4	Förväntad tillgångsutveckling	4
3.5	Ränteportföljen.....	5
3.6	Aktieportföljen.....	5
4	Dynamisk aktieallokering	6
5	Ordlista.....	7

1 GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR

Denna rapport är baserad på antagandet om marknadsneutrala förutsättningar. Det innebär att inga marknadsbedömningar favoriseras framför andra utan följer vad som är neutralt i en effektiv marknadsekonomisk värld.

Enkelt uttryckt kan en finansiell tillgångsavkastning över tiden beskrivas av två termer: förväntad avkastning och risk.

Antaganden om förväntad avkastning:

- Räntebärande instrument förväntas i genomsnitt avkasta enligt aktuell marknadshandlad räntekurva. På riktigt lång sikt förväntas en lång nominell obligation ge 0,5%-enheter mer i årlig avkastning jämfört med kortränta.
- Aktier förväntas i snitt avkasta 3,4% utöver kort nominell ränta, plus risktillägg.

Ovanstående antaganden om risk härleds från aktuellt marknadshandlade priser på optioner.

2 ÖSTERÅKERS RISKMÅL

2.1 SPECIFICERAT RISKMÅL

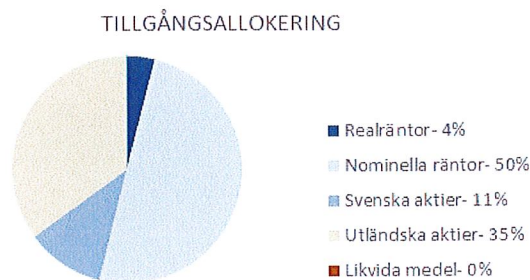
Österåker Kommuns mål med pensionsmedelsförvaltningen är att säkerställa framtida pensionsutbetalningar. Utöver detta är målet att den långsiktiga avkastningen på pensionsportföljen ska uppgå till 3 procentenheter per år i reala termer. Med real avkastning avses nominell avkastning justerat för utvecklingen av konsumentprisindex (KPI).

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen aktier i kapitalförvaltningen styras dynamiskt. Andelen aktier ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 15 procent i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad).

Aktuell maximal aktieandel i beräknas utifrån riskbuffert, dvs. marginalen i förhållande till golvet (skyddsnivån), samt risken i portföljens tillgångar, mätt som implicit volatilitet.

3 TILLGÅNGAR

I detta avsnitt betraktas endast tillgångssidan. Enligt vår riskklassificering av tillgångarna bestod allokeringen i slutet av september av 46,1% aktier, varav 11,1% var exponerat mot Sverige och 35,0% mot utländska aktier.

*Tillgångsallokeringen är baserad på den regionala fördelningen för varje enskilt instrument varför den kan skilja från tillgångstabellen.

VÄRDEPAPPERSFÖRTECKNING 2019-09-30

Nedanstående tabell är en sammanställning av portföljnehavet per 2019-09-30. Aktuellt marknadsvärde på tillgångarna är 184 mkr varav ca 0 mkr är likvida medel.

TILLGÅNGAR	Nominellt belopp			Löptid	Rating (Moody's S&P)	Vikt	Duration	Anskaffnings- Bokfört värde 2019-09-30	Orealiserade vinster/förluster 2019-09-30
	Antal andelar 2019-09-30	Marknadsvärde 2019-09-30	Månads- avkastning						
NOMINELLA RÄNTOR									
Danske Bank AIO Global 2020-06-10	6 000 000	6 219 000	1,7%	2020-06-10	A2 A	3%	0,7	6 026 027	192 973
Nordea Institutionell Företagsobligationsfond Utd	171 498	18 971 568	-0,8%			10%	5,2	18 410 326	561 242
Simplicity Företagsobligationer A	124 733	15 925 912	0,2%			9%	0,8	15 000 923	924 989
Simplicity Likviditet	245 019	27 334 276	0,1%			15%	0,3	27 175 922	158 353
SPP Obligationsfond	40 371	6 210 332	-0,5%			3%	4,4	6 000 000	210 332
Öhman FRN Hållbar A	155 979	17 221 586	0,2%			9%	0,1	17 000 000	221 586
Totalt nominella räntor		91 882 673	0,0%			50%	1,7		
REALRÄNTOR									
Stora Bållförbindelsen 4,0% 2020-12-01	5 000 000	7 482 371	-0,3%	2020-12-01	Aaa NR	4%	1,2	6 979 834	273 466
Totalt realräntor		7 482 371	-0,3%			4%	1,2		
Totalt räntor		99 365 044	0,0%			54%	1,6		
SVENSKA AKTIER									
SEB Hållbarhetsfond Sverige Index Utd.	67	11 532 948	2,9%			6%		9 480 202	2 052 747
Spiltan Aktiefond Stabil	9 993	7 686 478	0,4%			4%		6 813 955	872 523
Öhman Sweden Micro Cap	1 193	1 314 787	-0,2%			1%		1 360 000	-45 213
Totalt direktägda aktier och fonder		20 534 213	1,8%			11%			
Totalt svenska aktier inkl. strukturerade produkter		20 534 213	1,8%			11%			
UTLÄNDSKA AKTIER									
Didner & Gerge Global	11 781	3 490 179	2,3%			2%		3 096 402	393 777
SPP Emerging Markets Plus A	40 645	6 290 057	1,6%			3%		5 902 741	387 316
SPP Europa Plus A	43 007	4 989 074	2,5%			3%		4 300 670	688 404
SPP Global Plus A	181 765	30 933 501	2,0%			17%		26 113 281	4 820 220
Öhman Etisk Index USA	45 566	12 692 548	2,1%			7%		9 932 585	2 759 963
Öhman Global Hållbar A	22 409	6 024 453	2,1%			3%		5 630 000	394 453
Totalt direktägda aktier och fonder		64 419 812	2,0%			35%			
Totalt utländska aktier inkl. strukturerade produkter		64 419 812	2,0%			35%			
Totalt aktier		84 954 026	2,0%			46%			
LIKVIDA MEDEL									
Likvida medel		3 762				0%		3 762	
Totalt likvida medel		3 762				0%			
TOTALT		184 322 832	0,9%			100%	1,6	169 226 630	14 867 131

Instrumenten är indelade efter huvudsaklig exponering. Avkastningen per instrument är beräknat utifrån att instrumentet innehavs oavbrutet från den första dagen i månaden till den sista, inklusive eventuella utdelningar och kuponger. Avkastningen per delportfölj och totalportföljen är justerad för eventuella transaktioner som har gjorts under perioden, vilket gör att den kan skilja sig från genomsnittet av avkastningen på de enskilda instrumenten. Totaldurationen beräknas exklusive strukturerade produkter.

3.1 UTVECKLING JÄMFÖRT MED INDEX

Nedan utvärderas förvaltningsresultatet gentemot för portföljen relevanta index.

TILLGÅNGSUTVECKLING JÄMFÖRT MED INDEX

Tillgångsslag	Index	Tillgångs- avkastning senaste månaden	Index- avkastning senaste månaden	Differens
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond	0,0%	-0,5%	0,5%
Svenska reala räntebärande värdepapper	OMRX Real	-0,3%	-1,3%	1,0%
Svenska aktier	SIX PRX	1,8%	2,9%	-1,1%
Utländska aktier	MSCI AC World Net TR (SEK)	2,0%	2,3%	-0,2%
Totalportföljen	Sammansatt jämförelseindex	0,9%	0,8%	0,1%
Tillgångsslag	Index	Tillgångs- avkastning sedan 2018-12-31	Index- avkastning sedan 2018-12-31	Differens
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond	3,0%	2,6%	0,4%
Svenska reala räntebärande värdepapper	OMRX Real	-0,1%	2,9%	-3,0%
Svenska aktier	SIX PRX	22,7%	23,0%	-0,3%
Utländska aktier	MSCI AC World Net TR (SEK)	27,9%	28,7%	-0,8%
Totalportföljen	Sammansatt jämförelseindex	10,9%	10,6%	0,3%

Källa för index: Bloomberg

3.2 AVSTÄMNING MOT TILLGÅNGSLIMITER

En jämförelse mellan portföljens nuvarande allokering och limiterna specificerade i placeringspolicyn visar att pensionsportföljen ligger inom de limiter som definieras för respektive tillgångsslag.

AVSTÄMNING MOT POLICY

Tillgångsslag	Portfölj (Mnkr)	Andel av portfölj	Limiter	
	2019-09-30	2019-09-30	Min	Max
Likvida medel	0	0%	0%	15%
Nominella räntepapper	92	50%	0%	100%
Realränteobligationer	7	4%	0%	100%
Aktier	85	46%	0%	65%
varav svenska aktier	20	24%	0%	40%
varav utländska aktier	64	76%	60%	100%
Alternativa tillgångar	0	0%	0%	10%

3.3 AVSTÄMNING MOT KREDITLIMITER

En jämförelse mellan portföljens nuvarande allokering och limiterna specificerade i placeringspolicyn visar att pensionsportföljen ligger inom de limiter som definieras för respektive tillgångsslag.

KREDITLIMITER ENLIGT POLICY

Ratingkategori		Durationskategori				Max andel per emittent	
		K. 0-1 år	L. 1-3 år	M. 3-7 år	N. >7 år	Σ Motpart	0-1 år
	Σ K till N	Σ L till N	Σ M till N	N			
A. Stater, kommuner el. motsv. med AAA / Aaa	Σ A till E	100%	100%	100%	100%	100%	100%
B. Värdepapper med rating om lägst AAA / Aaa	Σ B till E	100%	85%	70%	60%	15%	15%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- / Aa3	Σ C till E	80%	60%	40%	25%	10%	10%
D. Värdepapper med rating om lägst A- / A3	Σ D till E	50%	30%	20%	10%	5%	5%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB- / Baa3	E	20%	10%	5%	0%	5%	5%

KREDITEXPONERING SOM POLICY

Ratingkategori		Durationskategori			
		K. 0-1 år	L. 1-3 år	M. 3-7 år	N. >7 år
	Σ K till N	Σ L till N	Σ M till N	N	
A. Stater, kommuner el. motsv. med AAA / Aaa	Σ A till E	7%	4%	0%	0%
B. Värdepapper med rating om lägst AAA / Aaa	Σ B till E	3%	0%	0%	0%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- / Aa3	Σ C till E	3%	0%	0%	0%
D. Värdepapper med rating om lägst A- / A3	Σ D till E	3%	0%	0%	0%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB- / Baa3	E	0%	0%	0%	0%

KREDITEXPONERING PER KATEGORI

Ratingkategori	Durationskategori			
	K. 0-1 år	L. 1-3 år	M. 3-7 år	N. >7 år
A. Stater, kommuner el. motsv. med AAA / Aaa	0%	4%	0%	0%
B. Värdepapper med rating om lägst AAA / Aaa	0%	0%	0%	0%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- / Aa3	0%	0%	0%	0%
D. Värdepapper med rating om lägst A- / A3	3%	0%	0%	0%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB- / Baa3	0%	0%	0%	0%

KREDITEXPONERING PER MOTPART

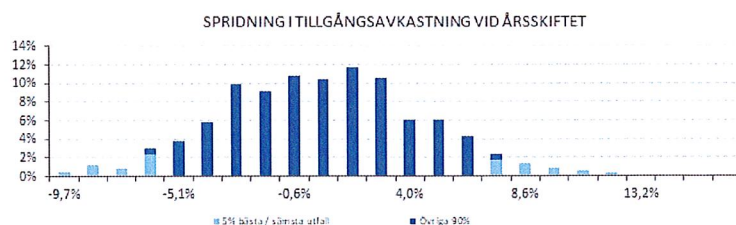
Motpart	Σ Motpart	0-1 år	Rating-kategori
Stora Båltförbindelsen	4%	4%	A
Danske Bank	3%	0%	D

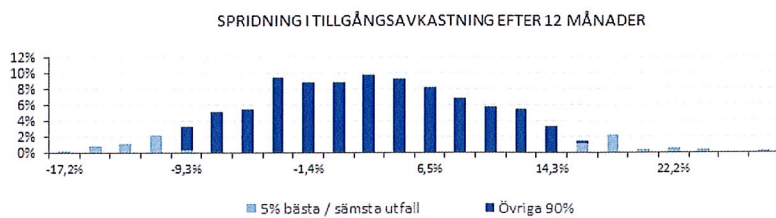
3.4 FÖRVÄNTAD TILLGÅNGSUTVECKLING

Spridningen i de marknadsvärderade tillgångarna är betydande de närmaste 12 månaderna. Gränsen för de 5% bästa utfallen är +15,4% medan de 5% sämsta underskrider -10,0%. Avkastningen är nominellt beräknad. De marknadsvärderade tillgångarnas avkastning förväntas bli 2,6% det kommande året.

Förväntad utveckling av tillgångsportföljen	Tillgångs-värde (mkr)	Förväntad avkastning
Aktuella marknadsvärderade tillgångar	184,3	
Simulering - 1 år		
Medelvärde	189,1	2,6%
5% högsta	212,8	15,4%
5% lägsta	165,9	-10,0%
0,5% lägsta	156,8	-14,9%
Simulering - årsskiftet		
Medelvärde	185,4	0,6%
5% högsta	197,5	7,1%
5% lägsta	173,5	-5,9%
0,5% lägsta	167,5	-9,1%

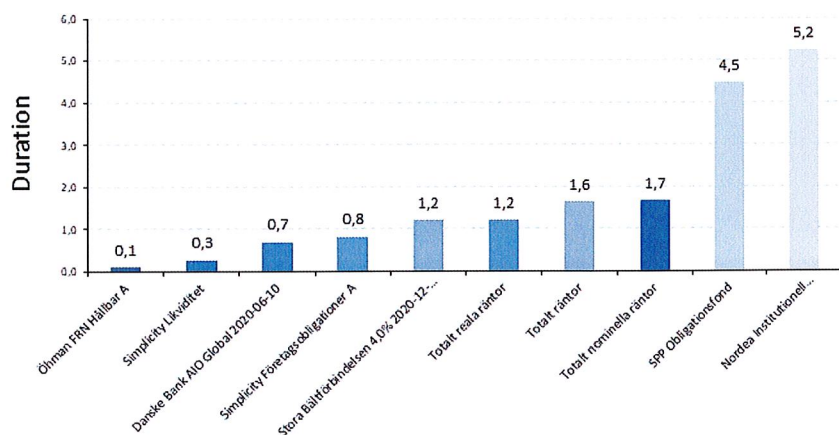
Simuleringen betraktar samtliga tillgångar som marknadsvärderade samt justerar tillgångsvärdena för förväntade in- och utflöden.

3.5 RÄNTEPORTFÖLJEN

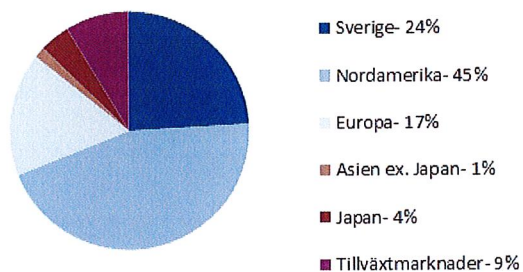
Durationen på den totala portföljen var 1,6 år.

3.6 AKTIEPORTFÖLJEN

Till aktieportföljen räknas svenska och utländska direktägda aktier, värdepappersfonder samt strukturerade produkter med huvudsaklig exponering mot svenska och eller utländska aktiemarknader. Diagrammet nedan visar aktieportföljens regionala fördelning.

REGIONAL FÖRDELNING AKTIEPORTFÖLJ

4 DYNAMISK AKTIEALLOKERING

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen aktier i portföljen styras dynamiskt. Målet är att andelen aktier ska justeras så att aktieportföljen som mest kan tappa 15% i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna (beräknat som värde den sista dagen varje månad).

När vi marknadsvärderar tillgångarna i aktieportföljen och relaterar dem till riskbufferten så visar analysen en god riskmarginal. Marginalen ned till säkerhetsgolvet är 15,0%, vilket betyder att tillgångarna kan minska 15,0% i värde innan de når säkerhetsgolvet.

Sannolikheten att gå under skyddsnivån någon gång på ett års sikt (givet att aktuell allokering bibehålls) är låg. Analysen ger att den högsta tillåtna 55,0%. Oavsett vad risksimuleringen visar är förvaltningen av kapitalet alltid underkastad rådande placeringspolicy.

Aktuell aktieexponering uppgår till 46,1% och understiger därmed maximal andel enligt riskmodellen med 8,9%

Risköversikt - Dynamisk aktieallokering

	2019-09-30	2019-08-31
Portföljens marknadsvärde (Mkr)	184,3	182,7
Skyddsnivå (Mkr)	156,7	155,4
Riskbuffert (Mkr)	27,6	27,3
Aktuell marginal (%)	15,0%	15,0%
Maximal aktieandel	55%	54%
Aktuell aktieexponering (%)	46%	46%

5 ORDLISTA

Duration = genomsnittliga löptiden för ett antal kassaflöden (värdeviktad). I våra beräkningar använder vi beräkningsmodellen "modifierad duration".

Förväntad avkastning = den långsiktiga värdetillväxten i ett finansiellt instrument

Förväntad volatilitet / risk = ett annat ord för implicit volatilitet (se nedan)

Riskmarginal = anger hur mycket mindre säkerhetsgolvet är än jämförelsemåttet (vanligtvis den marknadsvärderade eller bokförda konsolideringen)

Golvrisk = Sannolikheten (risken) att gå igenom säkerhetsgolvet med aktuell allokering över en viss tidshorisont

Historiskt observerad volatilitet = Ett statistiskt mått på storleken på upplevda kurssvängningar. Beräknas på historiska data – är bakåtblickande och därför trögrörlig.

Implicit volatilitet = visar marknadens aktuella förväntningar på framtida kurssvängningar. Beräknas ur marknadshandlade optioner via Black – Scholes formel. Utrycks vanligtvis som procent på årsbasis.

Korrelation = ett statistiskt mått på olika marknaders samvariation. En korrelationskoefficient på +1 innebär att två marknader rör sig i perfekt samklang med varandra. Om däremot en marknad stiger samtidigt som en annan faller, det vill säga de är i perfekt motfas till varandra, så är korrelationskoefficienten -1. Alla variationer mellan dessa ytterligheter ger en korrelationskoefficient mellan -1 och +1.

Maximalt tillåten andel aktier = andelen aktier som maximalt får innehas så att säkerhetsgolvet inte äventyras. Beräknas utifrån simuleringsmodellen.

Målkassaflöden = den del av pensionsskulden som täcks av fonderingen och som löpande bevakas av riskkontrollen

Säkerhetsgolv = den säkerhetsnivå som riskkontrollen inte får understiga. Säkerhetsgolvet är vanligtvis definierat som en andel av det marknadsvärderade nuvärdet av målkassaflödena.

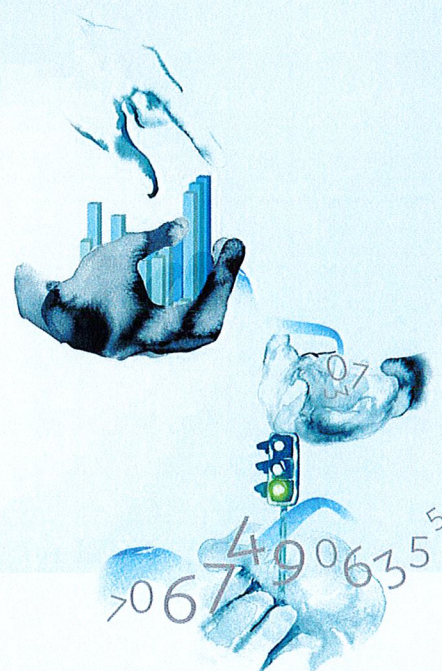
Volatilitet = ett statistiskt mått på storleken på kurssvängningar över tiden. Beräknas vanligtvis som en standardavvikelse enligt Normal-fördelningen. Utrycks vanligtvis som procent på årsbasis.

Som grund till rapporten har källor använts som i god tro bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll.

RISKKONTROLLRAPPORT

ÖSTERÅKER KOMMUN

september 2019

RIKSRÄTT HOTAR TRUMP OCH SUPER MARIO SÄNKER RÄNTAN

Tillg. 443 Mkr +0,6%

Max aktier 36,0% +0,0%

- Under september har politisk osäkerhet återigen varit på tapeten. USA:s president Donald Trump hotas av riks rätt efter uppgifter om påtryckningar mot Ukrainas president för att utreda demokratiska presidentkandidaten Joe Bidens sons förehavanden i landet. Storbritanniens premiärminister Boris Johnson möter motgångar efter beslut från högsta domstolen som ogiltigförklarar Johnsons tidigare nedstängning av parlamentet. Även handelsoron tilltog i slutet av månaden efter uppgifter om att diskussioner pågår inom Vita huset för att eventuellt avlista kinesiska bolag från de amerikanska börserna. Inom penningpolitiken stod centralbankschefen Mario Draghi i rampljuset när ECB enligt förväntan sänkte inlåningsräntan med 0,10 procentenheter samtidigt som ytterligare stimulanser meddelades där blandad annat tillgångsköp om 20 miljarder EUR per månad återupptas på obestämd tid. Under månaden steg Stockholmsbörsen (SIX PRX) med 2,9%, vilket innebär en uppgång om 23,0% sedan årsskiftet. Den europeiska aktiemarknaden (MSCI Europe) steg med 3,5% i lokal valuta, vilket motsvarar 2,9% upp i svenska kronor för månaden. Även den globala aktiemarknaden (MSCI World) gick upp under månaden med 2,2% i lokal valuta och 2,3% i svenska kronor. Tillväxtmarknader utvecklades med 1,9% i lokal valuta under september, vilket motsvarar 2,1% upp i svenska kronor. Volatiliteten på den svenska aktiemarknaden (OMX 1Y) minskade under månaden, från 15,5% till 15,2%. På den amerikanska börsen (SPX 1Y) sjönk volatiliteten från 17,3% till 17,0% och den europeiska börsens (SX5E 1Y) volatilitet minskade även den från 15,3% till 14,9%. Sett till valutamarknaden handlades en dollar vid månadsskiftet för 9,83 kronor, en euro för 10,72 kronor och ett brittiskt pund för 12,09 kronor. På räntemarknaden steg yielden med 21 punkter till -1,97% för den reala svenska statsobligationen 3104 (förfall 2028) och yielden på den kortare obligationen 3102 (förfall 2020) ökade med 50 punkter till -1,77%. Yielden för den nominella svenska statsobligationen 1053 (förfall 2039) steg under månaden med 9 punkter till 0,17% och yielden för den kortare obligationen 1047 (förfall 2020) ökade med 7 punkter till -0,58%. Vid månadsskiftet var den 10-åriga svenska break-even inflationen 1,61%.
- Under månaden har inga transaktioner skett.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Grundläggande förutsättningar	1
2	Österåkers riskmål	1
2.1	Specificerat riskmål.....	1
3	Tillgångar	1
3.1	Utveckling jämfört med index.....	2
3.2	Avstämning mot tillgångslimiten	3
3.3	Avstämning mot kreditlimiten	3
3.4	Förväntad tillgångsutveckling	4
3.5	Ränteportföljen	5
3.6	Aktieportföljen	5
4	Dynamisk aktieallokering	6
5	Ordlista	7

1 GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR

Denna rapport är baserad på antagandet om marknadsneutrala förutsättningar. Det innebär att inga marknadsbedömningar favoriseras framför andra utan följer vad som är neutralt i en effektiv marknadsekonomisk värld.

Enkelt uttryckt kan en finansiell tillgångsavkastning över tiden beskrivas av två termer: förväntad avkastning och risk.

Antaganden om förväntad avkastning:

- Räntebärande instrument förväntas i genomsnitt avkasta enligt aktuell marknadshandlad räntekurva. På riktigt lång sikt förväntas en lång nominell obligation ge 0,5%-enheter mer i årlig avkastning jämfört med kortränta.
- Aktier förväntas i snitt avkasta 3,4% utöver kort nominell ränta, plus risktillägg.

Ovanstående antaganden om risk härleds från aktuellt marknadshandlade priser på optioner.

2 Österåkers riskmål

2.1 SPECIFICERAT RISKMÅL

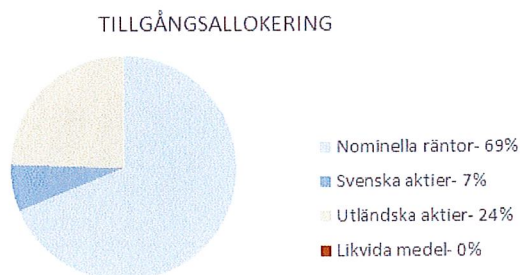
Österåker kommuns syfte med överlikviditetsförvaltningen är att på ett effektivt sett hantera det överskott som kommunen har i form av likviditet. Målet med förvaltningen är att överlikviditetsportföljens långsiktiga avkastning ska uppgå till 2 procentenheter per år i reala termer. Med real avkastning avses nominell avkastning justerat för utvecklingen av konsumentprisindex (KPI).

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen aktier i kapitalförvaltningen styras dynamiskt. Andelen aktier ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 10 procent i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad).

Aktuell maximal aktieandel i beräknas utifrån riskbuffert, dvs marginalen i förhållande till golvet (skyddsnivån), samt risken i portföljens tillgångar, mätt som implicit volatilitet.

3 TILLGÅNGAR

I detta avsnitt betraktas endast tillgångssidan. Enligt vår riskklassificering av tillgångarna bestod allokeringen i slutet av september av 31,2% aktier, varav 6,8% var exponerat mot Sverige och 24,4% mot utländska aktier.

*Tillgångsallokeringen är baserad på den regionala fördelningen för varje enskilt instrument varför den kan skilja från tillgångstabellen.

VÄRDEPAPPERSFÖRTECKNING 2019-09-30

Nedanstående tabell är en sammanställning av portföljnehavet per 2019-09-30. Aktuellt marknadsvärde på tillgångarna är 443 mkr varav ca 0 mkr är likvida medel.

TILLGÅNGAR	Nominellt belopp				Rating (Moody's S&P)	Vikt	Duration	Anskaffnings- Bokfört värde 2019-09-30	Realiserade vinster/förluster 2019-09-30
	Antal andelar 2019-09-30	Marknadsvärde 2019-09-30	Månads- avkastning	Löptid					
NOMINELLA RÄNTOR									
Danske Bank AIO Global 2020-06-10	19 000 000	19 693 500	1,7%	2020-06-10	A2 A	4%	0,7	19 080 164	613 336
Nordea Institutionell Företagsobligationsfond Utd	234 176	25 905 233	-0,8%			6%	5,2	26 221 289	-316 056
Simplicity Likviditet	1 049 859	117 122 242	0,1%			26%	0,3	116 179 599	942 643
SPP Obligationsfond	292 453	44 988 799	-0,5%			10%	4,4	43 600 000	1 388 799
Öhman FRN Hållbar A	458 968	50 674 683	0,2%			11%	0,1	50 000 000	674 683
Öhman Företagsobligationsfond Hållbar A	191 917	23 062 724	-0,3%			5%	3,1	22 700 000	382 724
Öhman Grön Obligationsfond A	226 502	23 214 159	-0,3%			5%	2,6	22 700 000	514 159
Totalt nominella räntor		304 661 339	0,0%			69%	1,7		
Totalt räntor		304 661 339	0,0%			69%	1,7		
SVENSKA AKTIER									
SEB Hållbarhetsfond Sverige Index Utd.	100	17 271 797	2,9%			4%		16 350 000	921 797
Spillan Aktiefond Stabil	13 307	10 235 270	0,4%			2%		9 150 000	1 085 270
Öhman Sweden Micro Cap	2 580	2 844 660	-0,2%			1%		3 000 000	-155 340
Totalt direktägda aktier och fonder		30 351 727	1,8%			7%			
Totalt svenska aktier inkl. strukturerade produkter		30 351 727	1,8%			7%			
UTLÄNDSKA AKTIER									
SPP Emerging Markets Plus A	72 521	11 223 180	1,6%			3%		10 625 000	598 180
SPP Global Plus A	322 123	54 820 099	2,0%			12%		48 875 000	5 945 099
Öhman Etisk Index USA	86 694	24 148 729	2,1%			5%		19 318 116	4 830 613
Öhman Global Hållbar A	65 967	17 734 553	2,1%			4%		16 280 000	1 454 553
Totalt direktägda aktier och fonder		107 926 560	2,0%			24%			
Totalt utländska aktier inkl. strukturerade produkter		107 926 560	2,0%			24%			
Totalt aktier		138 278 287	1,9%			31%			
LIKVIDA MEDEL									
Likvida medel		12 670				0%		12 670	
Totalt likvida medel		12 670				0%			
TOTALT		442 952 297	0,6%			100%	1,7	424 091 838	18 860 459

Instrumenten är indelade efter huvudsaklig exponering. Avkastningen per instrument är beräknat utifrån att instrumentet innehavs oavbrutet från den första dagen i månaden till den sista, inklusive eventuella utdelningar och kuponger. Avkastningen per delportfölj och totalportföljen är justerad för eventuella transaktioner som har gjorts under perioden, vilket gör att den kan skilja sig från genomsnittet av avkastningen på de enskilda instrumenten. Totaldurationen beräknas exklusive strukturerade produkter.

3.1 UTVECKLING JÄMFÖRT MED INDEX

Nedan utvärderas förvaltningsresultatet gentemot för portföljen relevanta index.

TILLGÅNGSUTVECKLING JÄMFÖRT MED INDEX

Tillgångsslag	Index	Tillgångsavkastning senaste månaden	Indexavkastning senaste månaden	Differens
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond	0,0%	-0,5%	0,5%
Svenska aktier	SIX PRX	1,8%	2,9%	-1,1%
Utländska aktier	MSCI AC World Net TR (SEK)	2,0%	2,3%	-0,3%
Totalportföljen	Sammansatt jämförelseindex	0,6%	0,4%	0,2%
Tillgångsslag	Index	Tillgångsavkastning sedan 2018-12-31	Indexavkastning sedan 2018-12-31	Differens
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond	2,6%	2,6%	0,1%
Svenska aktier	SIX PRX	19,2%	23,0%	-3,8%
Utländska aktier	MSCI AC World Net TR (SEK)	29,2%	28,7%	0,5%
Totalportföljen	Sammansatt jämförelseindex	7,8%	7,4%	0,3%

Källa för index: Bloomberg

3.2 AVSTÄMNING MOT TILLGÅNGSLIMITER

En jämförelse mellan portföljens nuvarande allokering och limiterna specificerade i placeringspolicyn visar att överlikvidsportföljen ligger inom de limiter som definieras för respektive tillgångsslag.

AVSTÄMNING MOT POLICY

Tillgångsslag	Portfölj (Mnkr)	Andel av portfölj	Limiter	
	2019-09-30	2019-09-30	Min	Max
Likvida medel	0	0%	0%	15%
Nominella räntepapper	305	69%	0%	100%
Realränteobligationer	0	0%	0%	50%
Aktiefonder samt strukturerade aktieinstrur	138	31%	0%	55%
varav svenska aktier	30	22%	0%	40%
varav utländska aktier	108	78%	60%	100%

3.3 AVSTÄMNING MOT KREDITLIMITER

En jämförelse mellan portföljens nuvarande allokering och limiterna specificerade i placeringspolicyn visar att överlikvidsportföljen ligger inom de limiter som definieras för respektive tillgångsslag.

KREDITLIMITER ENLIGT POLICY

Ratingkategori		Durationskategori			Max andel per emittent Σ Motpart
		K. 0-1 år	L. 1-3 år	M. >3 år	
		Σ K till M	Σ L till M	M	
A. Stater, kommuner el. motsv. med AAA / Aaa	Σ A till E	100%	100%	100%	100%
B. Värdepapper med rating om lägst AAA / Aaa	Σ B till E	100%	100%	80%	30%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- / Aa3	Σ C till E	90%	80%	70%	25%
D. Värdepapper med rating om lägst A- / A3	Σ D till E	60%	50%	40%	20%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB- / Baa3	E	25%	15%	10%	10%

KREDITEXPONERING SOM POLICY

Ratingkategori		Durationskategori		
		K. 0-1 år	L. 1-3 år	M. >3 år
		Σ K till M	Σ L till M	M
A. Stater, kommuner el. motsv. med AAA / Aaa	Σ A till E	4%	0%	0%
B. Värdepapper med rating om lägst AAA / Aaa	Σ B till E	4%	0%	0%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- / Aa3	Σ C till E	4%	0%	0%
D. Värdepapper med rating om lägst A- / A3	Σ D till E	4%	0%	0%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB- / Baa3	E	0%	0%	0%

KREDITEXPONERING PER KATEGORI

Ratingkategori	Durationskategori		
	K. 0-1 år	L. 1-3 år	M. >3 år
A. Stater, kommuner el. motsv. med AAA / Aaa	0%	0%	0%
B. Värdepapper med rating om lägst AAA / Aaa	0%	0%	0%
C. Värdepapper med rating om lägst AA- / Aa3	0%	0%	0%
D. Värdepapper med rating om lägst A- / A3	4%	0%	0%
E. Värdepapper med rating om lägst BBB- / Baa3	0%	0%	0%

KREDITEXPONERING PER MOTPART

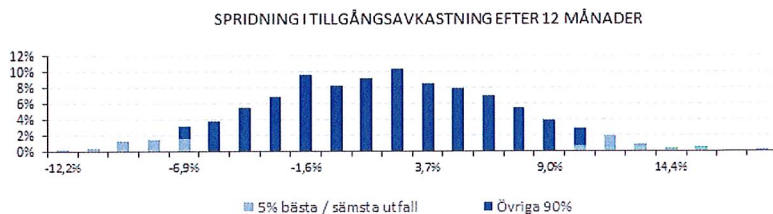
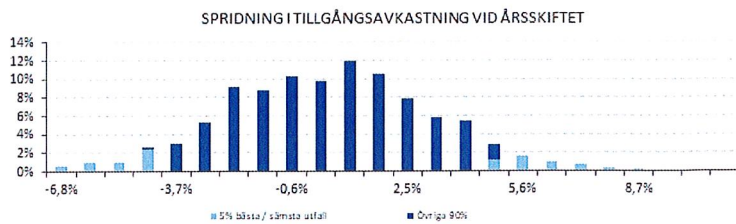
Motpart	Σ Motpart	Rating-kategori
Danske Bank	4%	D

3.4 FÖRVÄNTAD TILLGÅNGSUTVECKLING

Spridningen i de marknadsvärderade tillgångarna är betydande de närmaste 12 månaderna. Gränsen för de 5% bästa utfallen är +10,4% medan de 5% sämsta underskrider -6,9%. Avkastningen är nominellt beräknad. De marknadsvärderade tillgångarnas avkastning förväntas bli 1,8% det kommande året.

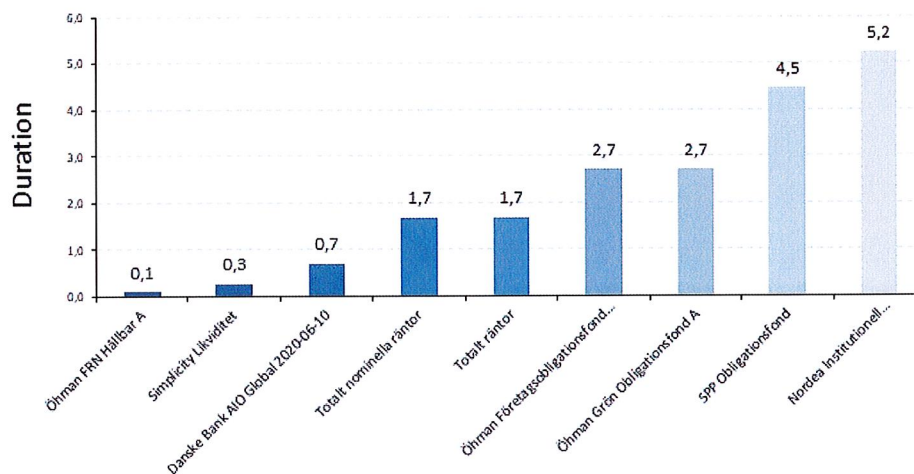
Förväntad utveckling av tillgångsportföljen	Tillgångsvärde (mkr)	Förväntad avkastning
Aktuella marknadsvärderade tillgångar	443,0	
Simulering - 1 år		
Medelvärde	451,0	1,8%
5% högsta	488,8	10,4%
5% lägsta	412,5	-6,9%
0,5% lägsta	396,3	-10,5%
Simulering - årsskiftet		
Medelvärde	444,7	0,4%
5% högsta	464,3	4,8%
5% lägsta	424,6	-4,1%
0,5% lägsta	414,1	-6,5%

Simuleringen betraktar samtliga tillgångar som marknadsvärderade samt justerar tillgångsvärdena för förväntade in- och utflöden.

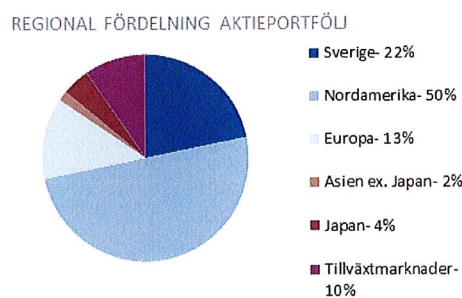
3.5 RÄNTEPORTFÖLJEN

Durationen på den totala portföljen var 1,7 år.

3.6 AKTIEPORTFÖLJEN

Till aktieportföljen räknas svenska och utländska direktägda aktier, värdepappersfonder samt strukturerade produkter med huvudsaklig exponering mot svenska och eller utländska aktiemarknader. Diagrammet nedan visar aktieportföljens regionala fördelning.

4 DYNAMISK AKTIEALLOKERING

I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen aktier i portföljen styras dynamiskt. Målet är att andelen aktier ska justeras så att aktieportföljen som mest kan tappa 10% i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna (beräknat som värde den sista dagen varje månad).

När vi marknadsvärderar tillgångarna i aktieportföljen och relaterar dem till riskbufferten så visar analysen en god riskmarginal. Marginalen ned till säkerhetsgolvet är 10,0%, vilket betyder att tillgångarna kan minska 10,0% i värde innan de når säkerhetsgolvet.

Sannolikheten att gå under skyddsnivån någon gång på ett års sikt (givet att aktuell allokering bibehålls) är låg. Analysen ger att den högsta tillåtna andelen aktier är 36,0%. Oavsett vad risksimuleringen visar är förvaltningen av kapitalet alltid underkastad rådande placeringspolicy.

Aktuell aktieexponering uppgår till 31,2% och understiger därmed maximal andel enligt riskmodellen med 4,8%

Risköversikt - Dynamisk aktieallokering

	2019-09-30	2019-08-31
Portföljens marknadsvärde (Mkr)	443,0	440,4
Skyddsnivå (Mkr)	398,7	396,4
Riskbuffert (Mkr)	44,3	44,0
Aktuell marginal (%)	10,0%	10,0%
Maximal aktieandel	36%	36%
Aktuell aktieexponering (%)	31%	31%

5 ORDLISTA

Duration = genomsnittliga löptiden för ett antal kassaflöden (värdeviktad). I våra beräkningar använder vi beräkningsmodellen "modifierad duration".

Förväntad avkastning = den långsiktiga värdetillväxten i ett finansiellt instrument

Förväntad volatilitet / risk = ett annat ord för implicit volatilitet (se nedan)

Riskmarginal = anger hur mycket mindre säkerhetsgolvet är än jämförelsemåttet (vanligtvis den marknadsvärderade eller bokförda konsolideringen)

Golvrisk = Sannolikheten (risken) att gå igenom säkerhetsgolvet med aktuell allokering över en viss tidshorisont

Historiskt observerad volatilitet = Ett statistiskt mått på storleken på upplevda kurssvängningar. Beräknas på historiska data – är bakåtblickande och därför trögrörlig.

Implicit volatilitet = visar marknadens aktuella förväntningar på framtida kurssvängningar. Beräknas ur marknadshandlade optioner via Black – Scholes formel. Utrycks vanligtvis som procent på årsbasis.

Korrelation = ett statistiskt mått på olika marknaders samvariation. En korrelationskoefficient på +1 innebär att två marknader rör sig i perfekt samklang med varandra. Om däremot en marknad stiger samtidigt som en annan faller, det vill säga de är i perfekt motfas till varandra, så är korrelationskoefficienten -1. Alla variationer mellan dessa ytterligheter ger en korrelationskoefficient mellan -1 och +1.

Maximalt tillåten andel aktier = andelen aktier som maximalt får innehas så att säkerhetsgolvet inte äventyras. Beräknas utifrån simuleringsmodellen.

Målkassaflöden = den del av pensionsskulden som täcks av fonderingen och som löpande bevakas av riskkontrollen

Säkerhetsgolv = den säkerhetsnivå som riskkontrollen inte får understiga. Säkerhetsgolvet är vanligtvis definierat som en andel av det marknadsvärderade nuvärdet av målkassaflödena.

Volatilitet = ett statistiskt mått på storleken på kurssvängningar över tiden. Beräknas vanligtvis som en standardavvikelse enligt Normal-fördelningen. Utrycks vanligtvis som procent på årsbasis.

Som grund till rapporten har källor använts som i god tro bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet. Söderberg & Partners ansvarar inte för direkta eller indirekta skador eller förluster, inklusive men inte begränsat till, förlorad och utebliven vinst, som kan uppkomma till följd av användandet av denna rapport eller dess innehåll.